

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15.07.2002, sp. zn. 23 To 519/2002, ECLI:CZ:KSCB:2002:23.TO.519.2002.1

Číslo: 44/2003

Právní věta:

Jestliže státní zástupce nevyhoví žádosti, resp. návrhu oprávněných osob na nahrazení vazby obviněného zárukou, slibem obviněného, popř. dohledem (§ 73 odst. 1 písm. a/, b/, c/ tr. ř.) nebo peněžitou zárukou (73a odst. 1, 2 tr. ř.), musí předložit věc k rozhodnutí soudu (§ 73b odst. 3 tr. ř.).

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 15.07.2002

Spisová značka: 23 To 519/2002

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Vazba

Předpisy: § 73 odst. 1 tr. ř.

§ 73 odst. 2 tr. ř.

§ 73a odst. 1 tr. ř.

§ 73b odst. 2 tr. ř.

§ 73b odst. 3 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích zrušil k stížnosti obviněného M. B. usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 6. 2002 sp. zn. 6 Nt 407/2002 a okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením ze dne 26. 6. 2002 sp. zn. 6 Nt 407/2002 rozhodl Okresní soud v Českých Budějovicích v trestní věci obviněného M. B. tak, že podle § 73 odst. 1 písm. b) tr. ř. a contr. nepřijal nabídku převzetí záruky manželky obviněného L. B. k nahrazení důvodů vazby podle 67 písm. c) tr. ř. s tím, že vazební důvody uvedené v ustanovení § 67 písm. c) tr. ř. nadále trvají.

Proti tomuto usnesení podal obviněný v zákonné lhůtě prostřednictvím svého obhájce stížnost. Tu zdůvodnil tím, že okresní soud nesprávně vyložil ustanovení § 73 odst. 2 tr. ř., jestliže dovedl, že jedině státní zástupce je v přípravném řízení oprávněn a povinen seznámit toho, kdo nabízí převzetí záruky podle odst. 1 písm. a) ustanovení § 73 tr. ř. a splňuje podmínky pro její přijetí, s podstatou obvinění a se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby. Podle názoru stěžovatele není pochyb o tom, že tuto povinnost má v přípravném řízení jak státní zástupce, tak soud, to samozřejmě za situace, že osoba nabízející převzetí záruky splňuje podmínky pro její přijetí. Pokud tak nepostupoval státní zástupce, měl tak učinit soud. Ten nemohl dospět k závěru, že k takovému postupu vůbec není oprávněn ani povinen. Podle ustanovení § 73b odst. 2 tr. ř. o dalším trvání vazby obviněného rozhoduje soud a v přípravném řízení státní zástupce.

Pokud by byl akceptován výklad okresního soudu, vyplývající z odůvodnění napadeného usnesení, pak by soud nemohl v přípravném řízení rozhodovat o dalším trvání vazby. To je však vyloučeno ustanovením § 73b odst. 3 tr. ř., které stanoví, že nevyhoví-li státní zástupce žádosti o propuštění z vazby, je povinen ji do pěti pracovních dnů od doručení předložit k rozhodnutí soudu. Rozhodování o vazbě svěřil zákonodárce v přípravném řízení jak státnímu zástupci, tak soudu s tím, že nejprve ve věci rozhoduje státní zástupce, který je oprávněn i povinen postupovat v souladu s ustanovením § 73 odst. 2 tr. ř., a v případě negativního rozhodnutí státního zástupce rozhoduje ve věci soud, který má totéž oprávnění i povinnost. Jestliže tedy státní zástupce neseznámil manželku obviněného s podstatou obvinění a se skutečnostmi, v nichž je shledáván vazební důvod, měl takto nepochybně postupovat Okresní soud v Českých Budějovicích, aby pak mohl věcně rozhodnout.

K podané stížnosti přezkoumal krajský soud správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a řízení předcházející napadenému usnesení, jak mu ukládá § 147 odst. 1 písm. a), b) tr. ř. Dospěl k závěru, že stížnost je důvodná. Okresní soud odůvodnil své rozhodnutí tím, že poté, co obdržel od státního zástupce podání manželky obviněného s žádostí o jeho propuštění z vazby s nabídkou převzetí záruky za jeho další chování, věc vrátil státnímu zástupci, aby ten postupoval podle § 73 odst. 2 tr. ř. Státní zástupce tento postup odmítl s tím, že tuto povinnost má pouze v případech, kdy přichází přijetí záruky v úvahu. Soud poté konstatoval, že v důsledku nedostatečné právní úpravy nelze rozhodnout jinak než formálně, tak, že se nabídka převzetí záruky nepřijímá. Vzhledem k nečinnosti státního zástupce neměl soud podklady, aby z materiálního hlediska posoudil, zda lze nabídku záruky přijmout či nikoliv. Manželka obviněného nebyla seznámena s podstatou obvinění ani se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby, nebylo ani blíže zjišťováno, jakým způsobem by reálně ovlivňovala chování obviněného. Tato povinnost přísluší podle § 73 odst. 2 tr. ř. státnímu zástupci. Okresní soud pak při svém rozhodování nemohl ani přezkoumávat, zda důvody vazby ještě trvají nebo se nezměnily, neboť podle § 72 odst. 1 tr. ř. tak soudce činí v přípravném řízení pouze v řízení o stížnosti proti rozhodnutí uvedenému v § 146a odst. 1 písm. a) tr. ř. O takový případ v dané věci nešlo a protože se nejednalo o žádost obviněného o propuštění z vazby, neměl státní zástupce postupovat podle § 73b odst. 3 tr. ř., nýbrž měl přípisem sdělit žadatelce, že nesplňuje podmínky pro přijetí záruky, popř. měl státní zástupce v tomto smyslu sám usnesením rozhodnout.

Stížnostní soud se s takovýmto právním názorem okresního soudu a z něho vyplývajícím následným postupem neztotožnil.

Podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. ř., je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. a) nebo c) tr. ř., může orgán rozhodující o vazbě ponechat obviněného na svobodě nebo ho propustit na svobodu, jestliže důvěryhodná osoba schopná příznivě ovlivňovat chování obviněného nabídne převzetí záruky za další chování obviněného a orgán rozhodující o vazbě považuje záruku vzhledem k osobě obviněného a povaze projednávaného případu za dostatečnou a přijme ji. Zákon zde užívá termín „orgán rozhodující o vazbě“. Podle ustanovení § 73 odst. 2 tr. ř. soud a v přípravném řízení státní zástupce seznámí toho, kdo nabízí převzetí záruky podle odst. 1 písm. a) a splňuje podmínky pro její přijetí, s

podstatou obvinění a se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby. Podle § 73b odst. 2 tr. ř. o dalším trvání vazby obviněného rozhoduje soud a v přípravném řízení státní zástupce. Podle § 73b odst. 3 tr. ř. o propuštění obviněného z vazby může i bez žádosti rozhodnout v přípravném řízení státní zástupce. Ten rovněž může rozhodnout o propuštění obviněného z vazby za současného nahrazení vazby zárukou, slibem, dohledem probačního úředníka nebo peněžitou zárukou. Nevyhoví-li státní zástupce žádosti o propuštění z vazby, je povinen ji do pěti pracovních dnů od doručení předložit k rozhodnutí soudu.

Před novelou trestního řádu provedenou zák. č. 265/2001 Sb. mohl o trvání vazby rozhodovat i v přípravném řízení jen soud. Po novele byla rozdělena pravomoc k rozhodování o dalším trvání vazby podle § 71 tr. ř. Nelze však uzavřít, že jestliže státní zástupce, jako orgán rozhodující o dalším trvání vazby v přípravném řízení, dospěje k závěru, že vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu nelze považovat nabídnutou záruku za dostatečnou, nepostupuje pak podle § 73 odst. 2 tr. ř., tento jeho závěr vylučuje soud z jeho samostatného rozhodnutí podle ustanovení § 73 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. ř. Soud nemá k dispozici právní instrument, podle kterého by přiměl státního zástupce ke změně jeho negativního stanoviska k přijetí záruky vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu. Novelizované znění trestního řádu nelze vyložit v neprospěch obviněného tak, že při naznačeném stanovisku státního zástupce v přípravném řízení není soud oprávněn k autonomnímu rozhodnutí podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. ř., zahrnujícímu samozřejmě i posouzení osoby obviněného a povahy věci. Opačný výklad by byl v konečném důsledku v rozporu s ustanovením § 73b odst. 3 tr. ř., podle něhož o propuštění obviněného z vazby může i bez žádosti rozhodnout v přípravném řízení státní zástupce. Ten rovněž může rozhodnout o propuštění obviněného z vazby za současného nahrazení vazby zárukou, slibem, dohledem probačního úředníka nebo peněžitou zárukou. Nevyhoví-li žádosti o propuštění z vazby, je povinen ji předložit k rozhodnutí soudu. Jestliže dikce tohoto zákonného ustanovení umožňuje propustit obviněného z vazby i bez jeho výslovné žádosti, nelze takovou výslovnou žádostí obviněného podmiňovat posuzování nabídky záruky předložené osobou splňující podmínky § 73 odst. 1 písm. a) tr. ř. Bylo by to v rozporu nejen s logikou věci, ale i se zněním § 73b odst. 3, věty druhé, tr. ř., které umožňuje rozhodnout o propuštění obviněného z vazby za současného nahrazení vazby instituty uvedenými v § 73 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř., § 73a odst. 1 tr. ř. Zákonná dikce nepodmiňuje nabídku záruky současně podanou žádostí obviněného o propuštění z vazby. Musela být zachována a také zůstala zachována možnost, jestliže státní zástupce neakceptoval nabídku záruky, slibu obviněného, peněžitou záruku nebo uplatnění probačního dohledu, aby rozhodl o přijetí některého z těchto opatření soud.

Manželka obviněného nebyla seznámena s podstatou obvinění ani se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby, nebylo ani blíže zjišťováno, jakým způsobem by reálně ovlivňovala jeho chování. Ze stanoviska okresního soudu vyplývá, že ten nevyloučil možnost přijetí nabídky záruky vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu. Ani stížnostní soud nezjistil nic, co by vylučovalo postup podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. ř. vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu. Důvěryhodnost manželky obviněného a její schopnost příznivě ovlivňovat jeho chování si musí soud před rozhodnutím podle citovaného ustanovení ověřit, využije přitom zákonného postupu podle § 73 odst. 2 tr. ř. Následně pak zváží možnou kumulaci přijetí dalších institutů, zmiňovaných v ustanovení § 73 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. při rozhodování o vazbě obviněného B.

Z těchto důvodů napadené usnesení nemohlo obstát, k podané stížnosti obviněného bylo proto zrušeno a okresnímu soudu uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl.